

Яржемська Оксана Віталіївна

*Начальник відділу звітності та бухгалтерського обліку - головний бухгалтер
Управління Державної казначейської служби України у Хмельницькій області*

КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ЧАСТИНІ МІЖБЮДЖЕТНИХ ТРАНСФЕРТІВ

До однієї з важливих управлінських функцій належить функція контролю. Ефективність роботи органів виконавчої влади і місцевого самоврядування значною мірою залежить від належної організації контролю за виконанням законів, рішень, розпоряджень та інших документів. Систематичний контроль є необхідною умовою виявлення та усунення недоліків у діяльності об'єктів управління та причин, що їх породжують. І звичайно необхідною умовою ефективного контролю є національного розуміння законодавства та правові наслідки, які можуть виникнути у разі його порушення.

У разі порушення вимог Бюджетного кодексу та закону про Державний бюджет України щодо складання відповідного бюджету в частині міжбюджетних трансфертів Кабінету Міністрів України надається право протягом місяця з дня набрання чинності рішенням про обласний бюджет, бюджет міст Києва звернутися до суду з одночасним клопотанням про невідкладне зупинення дії рішення про відповідний місцевий бюджет до закінчення судового розгляду справи.

У разі порушення вимог щодо складання бюджету згідно із Бюджетним кодексом та законом про Державний бюджет України в частині міжбюджетних трансфертів голові обласної державної адміністрації надається право протягом місяця з дня набрання чинності рішенням про районний, міський (міста обласного значення) та бюджети об'єднаних територіальних громад звернутися до суду з одночасним клопотанням про невідкладне зупинення дії рішення про відповідний місцевий бюджет до закінчення судового розгляду справи.

У разі порушення вимог щодо складання бюджету згідно з Бюджетним кодексом, законом про Державний бюджет України чи рішенням районної, міської (міста обласного значення) ради про бюджет в частині міжбюджетних

трансфертів голові районної державної адміністрації надається право протягом місяця з дня набрання чинності рішенням про міський (міст районного значення), сільський, селищний та районний у місті бюджети звернутися до суду з одночасним клопотанням про невідкладне зупинення дії рішення про відповідний місцевий бюджет до закінчення судового розгляду справи.

Крім того, за порушення бюджетного законодавства до учасників бюджетного процесу можуть застосовуватися такі заходи впливу: попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства з вимогою щодо усунення порушення бюджетного законодавства (застосовується в усіх випадках виявлення порушень бюджетного законодавства). Виявлені порушення бюджетного законодавства мають бути усунені в строк до 30 календарних днів; зупинення операцій з бюджетними коштами – полягає у зупиненні будь-яких операцій із здійснення платежів з рахунку порушника бюджетного законодавства [1].

Зупинення операцій з бюджетними коштами можливе на строк до 30 днів у межах поточного бюджетного періоду. Механізм зупинення операцій з бюджетними коштами визначається постановою Кабінетом Міністрів України від 19.01.2011 № 21 «Про затвердження Порядку зупинення операцій з бюджетними коштами»; призупинення бюджетних асигнувань – передбачає припинення повноважень на взяття бюджетного зобов'язання на відповідну суму на строк від одного до трьох місяців у межах поточного бюджетного періоду шляхом внесення змін до розпису бюджету (кошторису) [2]. Порядок призупинення бюджетних асигнувань регламентується наказом Міністерства фінансів України від 15.05.2002 № 319 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 31.05.2002 за № 467/6755) «Про затвердження Порядку призупинення бюджетних асигнувань»; зменшення бюджетних асигнувань – передбачає позбавлення повноважень на взяття бюджетного зобов'язання на відповідну суму на строк до завершення поточного бюджетного періоду шляхом внесення змін до розпису бюджету (кошторису) та у разі необхідності з подальшим

внесенням змін до закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет).

Механізм зменшення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів у разі вчинення ними порушень бюджетного законодавства регламентується постановою Кабінету Міністрів України від 17.03.2011 № 255 «Про затвердження Порядку зменшення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів»; повернення бюджетних коштів до відповідного бюджету – застосовується у разі нецільового використання коштів субвенцій та коштів, наданих одержувачам бюджетних коштів; зупинення дії рішення про місцевий бюджет – застосовується при прийнятті рішення про місцевий бюджет з порушенням вимог Бюджетного кодексу чи закону про Державний бюджет України (в тому числі щодо складання бюджету в частині міжбюджетних трансфертів); безспірне вилучення коштів з місцевих бюджетів – застосовується за умови здійснення видатків, кредитування місцевого бюджету, які відповідно до Бюджетного кодексу мають проводитися з іншого бюджету [3].

Безспірне вилучення коштів з місцевих бюджетів передбачає стягнення органами Казначейства України коштів з місцевих бюджетів до державного бюджету, в тому числі і за рахунок зменшення обсягу трансфертів (базової дотації) місцевим бюджетам на відповідну суму. Порядок безспірного вилучення коштів з місцевих бюджетів, витрачених на здійснення видатків, кредитування місцевого бюджету, які мають проводитися з іншого бюджету затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.03.2003 № 386.

Список використаних джерел:

1. Особливості фінансово-бюджетного контролю. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/370/control.pdf>.
2. Про затвердження Порядку зупинення операцій з бюджетними коштами: Постанова КМУ від 19.01.2011 № 21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/21-2011-%D0%BF#Text>.

3. Про затвердження Порядку зменшення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів: Постанова КМУ від 17.03.2011 № 255. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/255-2011-%D0%BF#Text>.